

3:e vägen – till ekonomiskt och socialt välstånd?

Omár Pérez Salomón

I juli 2014 samlade Colombias president Juan Manuel Santos till ett ”Tredje Vägens Toppmöte” i Cartagena. Gästerna var alla ”före detta” USA-president Bill Clinton, brittiska statsministern Tony Blair, spanska statsministern Felipe González, chilenska Ricardo Lagos och brasilianska Fernando Cardoso.

Santos framhöll temat som en alternativ väg mellan liberalism och kommunism: ”Marknad så långt det går, staten där det är nödvändigt.” Den tillämpning som lanseras för Kuba har USA-stämpel: uppmuntra en medelklass som tar avstånd från flertalet: främja en icke statlig sektor som utanför statens kontroll kan ändra den nuvarande samhällsstrukturen; fortsätta på en mellanväg mellan kapitalism och socialism som gör det möjligt att uppnå samtycke mellan de revolutionära och de kontrarevolutionära, som om det skulle finnas plats för en tredje väg i detta historiska läge; och genomföra borgerliga och nyliberala reformer.

De framför detta innehåll med ett språkbruk som undviker konfrontation, men som ändå angriper våra revolutionära institutioner, de beskriver Kuba som modell för en misslyckad socialism där staten avskaffar individernas möjlighet till självförverkligande, de vanställer revolutionens framsteg och vad som uppnåtts av samhällelig rättvisa.

På samma sätt utnyttjar de bristande information för att skapa osäkerhet i vissa frågor som väcker allmänhetens intresse. De tar också avstamp i bruket av ny kommunikations- och informationsteknologi och den tillgång till sociala nätverk som landet har öppnat, och som lett till 4 miljoner användare i Kuba till mobilappar för information, tjänster, varuhandel över nätet.

Ideologerna i denna strömning framför i sina tal och skriftställningar från förment revolutionära ståndpunkter och riktar sig huvudsakligen till akademiska och intellektuella sektorer och pressen. Så det är idag viktigare än någonsin att vi fortsätter debatten och tankeutbytet i kontakt med folkets revolutionära krafter, som är flertalet.

Det är bra att komma ihåg vad Fidel skrev i Bohemia 1 april 1965: ”Med vanära och smädelser ska de namn skrivas som hindrar uppgiften att befria sitt fosterland som de som förtrycker det. I Kuba finns olyckligtvis många som fortfarande inte har gjort minsta lilla för att befria del från tyranniet, utan som har hindrat detta så mycket som möjligt. Vi vet mycket väl vilka som under många år inte vilat en minut för att uppfylla pliktens svåra och kärva uppdrag.”

Medelvägen i Kuba – förtäckt annektering?

När de revolutionära krafternas ideologiska kamp mot imperialismen nu skärps är det inte av en slump som

Tredje vägens profeter, Bill Clinton och Tony Blair tog sitt recept till Latinamerika

det dyker upp reaktionära tendenser som laborerar med medelvägen, den tredje vägen. Jag tror att det beror på att revolutionärerna har gått på offensiven i den dagliga kampen för att förklara, belysa och skapa medvetenhet bland kubanerna om denna politiska strömnings syfte, betald och uppmuntrad som den är av imperialismen.

I Kubas fall är detta inget nytt. När de socialistiska idéerna kom till ön på 1880-talet blandades de med felaktiga idéer om kampformer som skapade ideologiskt förvirring.

På den tiden försökte Carlos Baliño sprida de socialistiska idéerna bland kubanska arbetare som utvandrat till USA för att få dem att förstå att kampen för oberoende borde vara grundläggande för att nå arbetarklassens mål.

Under denna tid steg José Martí fram som den obestridliga ledaren genom sina högt utvecklade tankevärld och praktiska verksamhet för att skapa enighet i kubanernas kamp för nationell befrielse.

Det är välbekant att flertalet inom sockerborgarskapet och den medelklass som stod dem nära gick Spanien tillmötes i Liberala Självständighetspartiet för att bromsa den förestående revolutionen. De försökte visa att kampen för oberoende inte var enda sättet för folket att uppnå frihet, och intog en kontrarevolutionär hållning. Om det sa Martí: ”... det lilla Kuba uppnått efter Zanjón, beror mer på revolutionärernas rädsla än på de fredliga böner [...]”... men det finns en större fara, kanske den största. I Kuba har det alltid funnits en betydande grupp försiktiga män, tillräckligt högmodiga för att avsky det spanska förtrycket men tillräckligt försiktiga för att inte utsätta sitt välstånd för att bekämpa det. Detta slag människor, som skulle vilja åtnjuta frihetens välsignelser utan att behöva betala dess blodiga pris, föredrar långtansfullt Kubas uppgående i USA.”

Dessa medelvägsherrar lierade sig omedelbart med USAs militära ockupation av Kuba 1 januari 1989. En av deras företrädare, Eliseo Giberga, som ingick i anslutningsleden, sa vid den tiden: ”Revolutionen ville inte ändra och reformera annat än det nödvändiga för att avskaffa den spanska överheten ... men bland revolutionärerna har de dykt upp som hotar med att utsträcka den till att uppnå fler mål ... Och inför sådana syften har vi konservativa rest oss för att bekämpa dem och avslöja dem...”

Det är bra att känna till denna historia för att förstå vad kampen handlar om och hur den visar sig idag.

Utdrag och översättning Eva Björklund